

ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІСЛАМОЗНАВСТВУ В УНІВЕРСИТЕТАХ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Шульга Н.В., викладач,

Уманський державний педагогічний університет

імені Павла Тичини

У наш час актуальним є онлайн-навчання студентів з усього світу за допомогою мережі Інтернет. Дистанційні технології в освіті широко використовуються британськими університетами для вивчення різних дисциплін, що входять до переліку їх навчальних планів.

Ісламознавство у мережі Інтернет використовуються як узагальнення академічного навчання ісламу, мусульманських культур і суспільств, знання ісламу через різні дисципліни та погляди (релігійне навчання, теологію, вивчення мов та лінгвістику, міжнародні зв'язки, правознавство, фінанси, основи менеджменту та бізнесу, історію, літературу, охорону життєдіяльності, економіку, філософію, мистецтво, медійне навчання, політику, культуру, антропологію, соціологію), і міждисциплінарні програми навчання, пов'язані із вивченням країн Близького Сходу та південно-азійського регіону.

Цілями розвитку ісламознавства в Інтернет-мережі є:

- розвивати розуміння ісламознавства як академічної дисципліни в системі вищої освіти Великої Британії;
- підтримувати академічні дослідження та діяльність в галузі ісламознавства;
- забезпечувати інформаційну підтримку в мережі Інтернет цьому стратегічно важливому предмету;
- розвивати міждисциплінарну мережу науковців, які залучені до проблематики вивчення ісламу та мусульманських спільнот, яка буде продовжувати своє існування по закінченню проекту;

- підтримувати та ділитися досвідом успішної практики між викладачами з різних дисциплін, які пов'язані із вивченням ісламу;
- забезпечувати можливості успішної практики та заохочувати до розвитку різноманітних джерел із ісламознавства.

Британський уряд визначив «Ісламознавство» як стратегічно важливу дисципліну у XXI ст. та призначив Раду з фінансування вищої освіти в Англії (HEFCE) розвивати та підтримувати цю програму. Командою Університету Екзетер було започатковано проект під назвою ДіджиІслам (від англ. digital – цифровий), метою якого було розширення дисципліни «Ісламознавство» із включенням до неї таких суміжних наук як історія ісламу, ісламське мистецтво та архітектура, ісламська музика, право, філософія, ісламська наука й медицина, ісламські фінанси та економіка, ісламська соціологія та антропологія, сучасна ісламська думка і політика за допомогою онлайн ресурсів цифрової бібліотеки

З метою визначення критеріїв та пріоритетів використання таких потенційних матеріалів і колекцій цифрової бібліотеки, було створене онлайн опитування на сайті, в якому взяло участь 35 університетів Великої Британії, були визначені списки літератури з британських університетів, пов'язані із вивченням курсів з ісламу, ісламознавства та суміжних дисциплін та найбільш використовувані книги з ісламознавства. Аналіз дослідження показав, що підручники з вищезазначених дисциплін були популярними у ряді університетів та доступні в онлайн форматі. В ході дослідження також були проаналізовані дисертації Великої Британії за останні 10 років з метою виявити дослідницькі тенденції серед студентів та визначити галузі їх безпосередньої взаємодії.

Британські дослідники Л. Бернасек та Г. Бант, в свою чергу, дослідили кількість веб-сайтів, які є часто відвідуваними (110 із 156 вищих навчальних закладів Великої Британії), для того, щоб встановити кількість модулів та дисциплін, які входять до навчання ісламу. Вони знайшли 1 101 відповідних модулів. Як і очікувалося, в процесі дослідження сферою домінантних

дисциплін стало навчання релігій (28 % від загальної кількості модулів). Наступною дисципліною є політика – 17 % від загальної кількості модулів (220 модулів), історія – 16 %, соціологія – 5 % (65 модулів), антропологія займає лише 1 % (20 модулів) [1].

Л. Бернасек та Г. Бант визначили кількість модулів, у яких є дисципліни із навчання ісламу та їх варіанти за кількістю у різних університетах Великої Британії (від 88 до 2) та на основі опрацьованих джерел свого дослідження зробили такий висновок щодо реалізації дистанційної освіти в аспекті навчання ісламу у вищих навчальних закладах Великої Британії:

1. Навчання ісламу у межах дисциплін сконцентроване у невеликому ряді університетів до 1992 року, але обмежену кількість дисциплін, пов'язаних із навчанням ісламу, можна знайти у більшості вищих навчальних закладів;

2. Навчання ісламу представлене у межах дисциплін, які традиційно пов'язані із останнім, а також у широкому ряді інших дисциплін на різних факультетах;

3. У межах кількості модулів навчання ісламу займає місце на рівні кваліфікації бакалавра наук;

4. Відносно невелика кількість модулів присвячена здобуттю кваліфікації «Ісламознавство»;

5. Незважаючи на те, що багато модулів повністю присвячені темам ісламського навчання, останнє викладається в багатьох модулях, де іслам не є первинним центром модуля.

Отже, дистанційні технології вивчення ісламознавства в університетах Великої Британії реалізується в повній мірі, що підкріплено результатами проведених досліджень та онлайн-опитувань.

Література:

1. Bernasek, L. (2010) Islamic Studies: provision in the UK : Report to HEFCE by the Higher Education Academy [Electronic resource] / Lisa Bernasek & Gary Bunt. – York : HEA, 2010. – Pp. 14–15. – URL: http://www.hefce.ac.uk/pubs/rdreports/2010/rd06_10/